

JEREMIÁŠ KUPUJE POLE

Jr 32,6-14

kázání ze soboty 21. 2. 2015 – br. Michal Balcar

Úvod

Před měsícem jsme málem koupili činžovní dům. Tedy my, málem ho koupili moji rodiče s naší spoluúčastí. Byl to dům, ve kterém jsem v Děčíně vyrostl, ke kterému mám citový vztah, ale věci se vyvinuly tak, že z koupě nakonec sešlo. Zajímavé byly pocity, které jsem zažíval, když jsem přemýšlel o tom, že bychom vlastnili dům. Zjistil jsem, že moc toužím do domově. Vždycky jsem deklaroval, že domov je místo, kde je má rodina. To platí, ale zároveň v sobě cítím narůstající touhu, aby domov byl konkrétní místo, se kterým budu svázaný. Ale ještě jedna stránka se ve mě projevila. Věřte, že s mým platem a třemi dětmi se neprojevuje tak často. Hamižník - investor. Začal jsem si představovat, jakou hodnotu asi ten dům bude mít za deset nebo dvačet let. Že jednotky miliónů se promění v desítky. A bylo to příjemné. Být zajištěn.

V roce 1626 koupil Peter Minuit za zboží v hodnotě 60 nizozemských guldenů ostrov. Jeho rozloha byla si 56 km², pro srovnání rozloha Plzně je podle internetové encyklopedie Wikipedia asi 137 km². Dnes je tento ostrov nejdražším místem k žití na světě. Průměrný nájem za 1 čtvereční metr za rok je na 5. avenue asi 11 tisíc dolarů. Už asi tušíte, že jméno toho ostrova je Manhattan. Výhodná investice do nemovitosti.

Jeremjáš kupuje pole

Pro ty z vás, kdo mají pocit, že by nebylo úplně vhodné, aby kazatel vlastnil činžovní dům, mám zásadní zprávu. Investice do nemovitostí mají svůj precedens již v pro-rocké době. Prorok Jeremjáš koupil pole na přímý Boží pokyn. Jeremjáš řekl: „*Stalo se ke mně slovo Hospodinovo. Hle, přijde k tobě Chanameel, syn tvého strýce Šalúma, s nabídkou: ‚Kup si mé pole v Anatótu, protože máš výkupní právo.‘ Když ke mně podle Hospodinova slova přišel Chanameel, syn mého strýce, na nádvoří stráží, řekl mi: ‚Kup, prosím, mé pole, které je v Anatótu v zemi Benjamínově, neboť máš právo získat je do vlastnictví; máš totiž výkupní právo, kup si je.‘ I poznal jsem, že to je slovo Hospodinovo. Koupil jsem tedy od Chanameela, syna svého strýce, pole, které je v Anatótu, a odvážil jsem mu stříbro, sedmnáct šekelů stříbra. Napsal jsem listinu, zapečetil, povolal jsem svědky a odvážil na vahách stříbro. Pak jsem vzal kupní listinu, jak zapečetěnou podle nařízených směrnic, tak otevřenou, a dal jsem tu kupní listinu Bárukovi, synu Nerijáše, syna Machsejášova, v přítomnosti Chanameela, syna svého strýce, a v přítomnosti svědků, kteří podepsali kupní listinu, v přítomnosti všech Judejců, kteří se usadili na nádvoří stráží. Bárukovi jsem v jejich přítomnosti přikázal: Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Vezmi tyto listiny, tu kupní listinu zapečetěnou i listinu otevřenou, a vlož je do hliněné nádoby, aby se uchovaly po mnoho dní.*

O Jeremjášovi a jeho poselství

Jeremjáš byl jednou z nejtragičtějších postav Starého zákona. Ne ani tak pro svůj osud, ale hlavně pro poselství, které zvěstoval. On totiž nebyl prorokem naděje, nýbrž beznaděje. V době hrozby obležení novobabylónským vojskem krále Nabúkadnesa-

ra nezvěstoval Judsku naději na vítězství. Zvěstoval nevyhnutelnou porážku, která je Božím trestem, který má na judský lid dopadnout.

Jakoby v době 1938 po všeobecné mobilizaci v Československu přišel někdo a autoritativně všem řekl, že Bůh rozhodl, že stejně prohrají a jakákoli jejich snaha nemá smysl. Ale v beznaději, kterou Jeremjáš zvěstuje, je i paprsek naděje. Naděje, která spočívá v koupi pole.

V dvacátédeváté kapitole své knihy přesvědčuje přesídlence, že všechno je nadlouho, ať nakupují domy v zemi, kam přijdou. O tři kapitoly dále navzdory tomu, on sám koupí pole v zemi, kterou brzy všichni opustí.

Proč Jeremjáš kupuje pole a co to znamená

V období všeobecné paniky a přeměňování aktiv na mobilní a snadné přenositelná kupuje Jeremjáš bezcenné pole. Dostane nabídku, která je velmi nevýhodná. Může si koupit pole, na které má předkupní právo, ale za plnou cenu. Celá transakce má dva nepochopitelné momenty:

- Jeremjáš pole vůbec nepotřebuje
- platí za něj plnou cenu, když stačilo počkat a mohl si zabrat jakékoli pole, které by se mu líbilo

To, že Jeremjáš kupuje pole za plnou cenu, má zásadní význam. Jednat čestně a správně je třeba za jakýchkoli okolností. V době, kdy dochází k zásadní devalvaci morálních hodnot ve společnosti se ukazuje, jestli je naše jednání správné, protože je uvnitř nás (řčeno jeremjášovsky, je-li v našem ‚srdci‘). Biblický popis celé transakce lpí na přesnosti, což naznačuje, že určité věci se nemohou a nemají pohnout a že my bychom z nich neměli couvnout, i když většina kolem nás z nich couvá.

Elie Wiesel vyprávěl příběh o svém otci, který umíral na skvrnitý tyfus. Elie věděl, že otec prožívá své poslední dny. Zbývá mu třeba týden. Denní dávka chleba na tom nic nemůže změnit. Ovšem otcova dávka chleba může změnit život Elieho. Otec stejně zemře, ale on, Elie, může žít, když si jeho chleba vezme. Ale neudělá to. Elie Wiesel toto své pokušení shrnuje jednoduše. Určité věci platí bez ohledu na okolnosti. Kdyby ten chléb snědl, zachránil by si život, ale ztratil by něco mnohem důležitějšího.

Kvůli Hospodinu je ochoten jít proti většině, jít proti proudu, být jiný. Chce to odvalu, chce to pevnou víru. Jeremjášovo pole ale v sobě skrývá ještě jednu důležitou věc. V verši 15 totiž Hospodin vysvětluje, proč Jeremjáš má pole koupit.

„Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Opět se v této zemi budou kupovat domy, pole i vinice.“

Křesťanství v sobě mělo vždycky donkichotský rozměr, vždycky bylo bojem s větrnými mlýny. Proč se snažit o ekologicky zodpovědné chování, když Číňané stejně vypouštějí do vzduchu tolik škodlivých látek, že moje třídění odpadu s tím nic neudělá? Proč se snažit pomáhat lidem kolem sebe, když stejně „chudí budou stále“? Tyhle otázky jsou racionální, ale zároveň mají potenciál paralyzovat to dobré v nás. Jeremjášův nesmyslný čin ukazuje, že naději na vysvobození ztratíme v okamžiku, kdy ztratíme naději na vysvobození (-:-). Jeremjáš celý život prorokuje beznadějí, ale na Boží pokyn koupí pole, protože má naději, že v zemi se jednou znovu budou kupovat ‚domy, pole a vinice‘. Exil není navždy. Bůh na vás nezapomene, když nezapomenete vy – takové poselství skrývá Jeremjášovo pole.

Závěr

Moje milovaná žena, když jsem s ní mluvil o pocitech, které jsem popsal v úvodu svého kázání, prohlásila jednu jasnozřivou věc. ‚Ty toužíš po něčem, co ten dům nezajistí. Ty toužíš po tom mít v životě něco, co se nepohne, co bude pevné, kam se vrátíš. Ale to ten dům není.‘

Jeremjášovo pole nám připomíná, co je tím pevným bodem. Jeremjášovo pole nám všem připomíná, že vše, co dnes ztrácíme, budeme znovu nalézat. Připomíná nám nebe. Jeremjáš kupuje pole a připomíná nám, že Hospodin pro nás chystá ráj. A ten dává smysl všemu našemu pozemskému pachtění. I našim exilům bude jednou konec.